

Dosarul nr. 3ra-1350/19

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. A. Cucerescu)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Minciuna, V. Mihaila, V. Sîrbu)

ÎNCHEIERE

04 decembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Mariana Pitic
Iurie Bejenaru
Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea cererii de recurs depusă de către Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de către Pavel Dogari împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ și repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei din 11 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale și a fost menținută hotărârea din 23 noiembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

constată:

La data de 15 august 2017 Pavel Dogari a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ și repararea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, la data de 03 iunie 2017 a aflat despre decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. 041-2014/45641 din 11 august 2014 privind stabilirea pensiei de vârstă.

A menționat că, la data de 19 iunie 2017 a depus la Casa Națională de Asigurări Sociale cerere prealabilă, înregistrată sub nr. D-1113/17, prin care a solicitat anularea deciziei enunțate și adoptarea unei noi decizii, prin care să fie inclusă în stagiul de cotizare perioada 02 octombrie 1990 – 28 decembrie 1998, în care a activat în cadrul НПП „ЭКО”.

A susținut că, la data de 23 iulie 2017 a primit răspuns la cererea prealabilă, prin care Casa Națională de Asigurări Sociale a refuzat adoptarea unei noi decizii, menționând că, certificatele de salariu de la НПП „ЭКО” pentru perioada 02 octombrie 1990 – 28 decembrie 1998 nu au fost luate în considerare la stabilirea pensiei, deoarece au fost legalizate cu ștampila fostei RSSM.

A considerat că, pârâtul era obligat să verifice certificatele de salariu menționate cu ieșirea la fața locului, dar din motive necunoscute nu a făcut-o.

A afirmat că, pe perioada solicitată, angajatorul НПП „ЭКО” i-a achitat salariul, precum și a achitat cotizațiile necesare în fondul social.

A relevat că, în legătură cu faptul că, această perioadă nu a fost inclusă în stagiul de cotizare, i-a fost stabilită o pensie lunară de aproximativ 500 de lei, din care motiv i-a fost cauzat și un prejudiciu moral în mărime de 20000 de lei.

A solicitat anularea deciziei Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. 041-2014/45641 din 11 august 2014 privind stabilirea pensiei de vârstă, obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale de a adopta o nouă decizie privind stabilirea pensiei de vârstă, începând cu data de 11 iunie 2014, cu includerea în stagiul de cotizare a perioadei 02 octombrie 1990 – 28 decembrie 1998, în care a activat în cadrul НПЦ „ЭКО” și încasarea de la Casa Națională de Asigurări Sociale a sumei de 20000 de lei, cu titlu de prejudiciu moral.

Prin hotărârea din 23 noiembrie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru a fost admisă parțial acțiunea depusă de către Pavel Dogari, a fost anulată decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. 041-2014/45641 din 11 august 2015 privind stabilirea pensiei de vârstă lui Pavel Dogari și a fost obligată Casa Națională de Asigurări Sociale să stabilească lui Pavel Dogari pensia de vârstă de la data de 11 iunie 2014, cu includerea stagiului de muncă pe perioada 02 octombrie 1990-28 decembrie 1998, la НПЦ „ЭКО”. În rest acțiunea a fost respinsă.

Prin decizia din 11 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale și a fost menținută hotărârea primei instanțe.

Instanța de apel, raportând prevederile 51 alin. (1) din Legea nr. 156-XIV din 14 octombrie 1998 privind pensiile de asigurări sociale de stat și ale pct. 20-23 și 31 din Regulamentul cu privire la modul de calculare și confirmare a stagiului de cotizare pentru stabilirea pensiei, aprobat prin Hotărârea Guvernului RM nr. 417 din 03 mai 2000 la materialele cauzei, a constatat că, prima instanță justificat a considerat că, Casa Națională de Asigurări Sociale neîntemeiat a refuzat lui Pavel Dogari de a include la calcularea pensiei pentru limită de vârstă perioada 02 octombrie 1990-28 decembrie 1998, în care acesta a activat în cadrul întreprinderii НПЦ „ЭКО”. Or, din probatoriul administrat rezultă cu certitudine că, Pavel Dogari, în perioada 02 octombrie 1990-28 decembrie 1998, a fost angajat și salarizat de către НПЦ „ЭКО”, fapte care se confirmă prin certificatul nr. 235 din 03 decembrie 1997, certificatul nr. 236 din 14 decembrie 1999 și certificatul nr. 236 A din 14 decembrie 1999, eliberate de către НПЦ „ЭКО”, care a achitat contribuții în bugetul de stat.

Totodată, instanța de apel a respins argumentul invocat de către apelant precum că, certificatele de salariu de la НПЦ „ЭКО” pentru perioada enunțată nu au fost luate în considerare la stabilirea pensiei, deoarece au fost legalizate cu ștampila fostei RSSM.

În acest sens, instanța de apel a reținut că, netransmiterea de către angajator la Direcția arhivă a documentelor personalului scriptic al НПЦ „ЭКО” nu poate fi imputată salariatului, precum și nici nu determină că, acesta nu ar fi fost angajat la НПЦ „ЭКО” în perioada 02 octombrie 1990-28 decembrie 1998. Prin urmare, faptul că, actele menționate sunt legalitate cu ștampila fostei RSSM nu duce la nevalabilitatea acestora. Mai mult ca atât, conform Regulamentului cu privire la modul de calculare și confirmare a stagiului de cotizare pentru stabilirea pensiei, în

lipsa carnetului de muncă, sau în cazurile în care carnetul de muncă include înscrieri incorecte și imprecise sau în care lipsesc înscrisurile respective despre anumite perioade de activitate, pentru confirmarea stagiului se iau în considerare adeverințele, extrasele din ordine, conturile personale, statele de salarii, legitimații, referințe, contractele și acordurile de muncă în scris, având note referitoare la realizarea acestora, foile matricole și listele-formular, carnetele de membru al artelurilor cooperatiste de producție și alte documente ce conțin informații referitoare la perioada de muncă.

La data de 10 octombrie 2019 Casa Națională de Asigurări Sociale a depus recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și emiterea unei noi decizii.

În motivarea recursului a indicat că, nu este de acord cu decizia instanței de apel, deoarece instanța de apel nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele, care au importanță pentru soluționarea cauzei și a aplicat eronat normele de drept material și procedural.

A menționat că, conform pct. 21 și 22 din Regulamentul cu privire la modul de calculare și confirmare a stagiului de cotizare pentru stabilirea pensiei, aprobat prin Hotărârea Guvernului RM nr. 417 din 03 mai 2000 (în vigoare până la data de 24 martie 2017), stagiul de cotizare, realizat înainte de intrarea în vigoare a Legii privind pensiile și până la introducerea evidenței individuale de asigurări sociale, se confirmă prin carnetul de muncă sau pe baza altor documente, eliberate în modul stabilit.

A susținut că, carnetul de muncă în original al beneficiarului la momentul stabilirii pensiei nu a fost prezentat din motive necunoscute, fiind prezentat doar duplicatul acestuia, în care sunt indicate doar perioadele de muncă ale intimatului.

A afirmat că, Casa Națională de Asigurări Sociale a fost nevoită să calculeze stagiul de muncă al intimatului în baza adeverințelor, extraselor din ordine, conturile personale, certificatele de salariu prezentate de către intimat.

A relevat că, conform pct. 15 din Instrucțiunea privind modul de perfectare a dosarelor de stabilire a pensiilor, aprobată prin decizia Consiliului de administrație al Casei Naționale de Asigurări Sociale din 24 decembrie 2012, actele ce confirmă venitul asigurat până la introducerea evidenței individuale sunt certificatele de salariu. Respectiv, certificatul de salariu prezentat urmează a fi eliberat de către întreprinderea, instituția sau organizația în care a activat solicitantul. În cazul lichidării sau încetării activității întreprinderii, certificatul de salariu este eliberat de către succesorul său în drepturi sau de către arhivele de stat. Certificatul de salariu este autentificat prin semnătura conducătorului și contabilului șef al întreprinderii (numele și prenumele conducătorului și al contabilului-șef sunt indicate complet) și este aplicată ștampila întreprinderii (ștampila trebuie să fie clară și valabilă).

A mai relevat că, conform pct. 82 din Regulamentul privind modalitatea de calculare a pensiilor și modalitatea de confirmare a stagiului de cotizare pentru stabilirea pensiilor, aprobat prin Hotărârea Guvernului RM nr. 165 din 21 martie 2017, în cazul în care documentele prezentate pentru confirmarea stagiului de cotizare conțin devieri de la regulile stabilite, chestiunea privind posibilitatea

utilizării lor în calitate de dovezi ale stagiului de cotizare este soluționată de către organele teritoriale de asigurări sociale.

A invocat că, intimatul s-a adresat directorului SRL „Ecoproiect”, Vladimir Voznoi, la data de 29 decembrie 2014, cu o solicitare de eliberare a documentelor necesare pentru stabilirea pensiei (ordinele de angajare, eliberare, certificatele de salariu pentru perioada anilor 1990-1998), însă toate certificatele eliberate de către SRL „Ecoproiect” sunt eliberate cu data de 14 decembrie 1999 și aplicată ștampila nevalabilă a întreprinderii ПИИ „ЭКО”, care a fost reorganizată încă din anul 2002, succesorii în drepturi fiind SRL „Ecoconstruct” și SRL „Ecoproiect”.

A declarat că, Casa Națională de Asigurări Sociale a comunicat intimatului motivul neincluserii perioadei solicitate în stagiul total de cotizare și despre necesitatea prezentării de la SRL „Reconstruct” și SRL „Ecoproiect” a documentelor relevante privind angajarea, eliberarea și salarizarea intimatului pentru perioada solicitată, însă până la moment nu au fost prezentate careva certificate legale, dar s-a insistat la includerea perioadei respective în baza certificatelor nr. 235 din 03 decembrie 1997, nr. 236 din 14 decembrie 1999 și nr. 236 A din 14 decembrie 1999, pe care le consideră nevalabile.

Prin referința depusă la data de 30 octombrie 2019 Pavel Dogari a solicitat declararea recursului inadmisibil.

Examinând admisibilitatea cererii de recurs, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează următoarele.

Prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 01 aprilie 2019.

În conformitate cu art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că, legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale.

Prin urmare, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va aprecia condițiile de admisibilitate a recursului în conformitate cu prevederile art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, adică conform reglementărilor anterioare intrării în vigoare a Codului administrativ.

În conformitate cu art. 245 alin. (1) din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 zile de la notificarea deciziei instanței de

apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar.

Decizia instanței de apel a fost notificată recurenteii la data de 08 octombrie 2019, respectiv, recursul depus de către Casa Națională de Asigurări Sociale la data de 10 octombrie 2019 este în termen.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei de contencios administrativ, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4).

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul depus de către Casa Națională de Asigurări Sociale nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Prin urmare, argumentele invocate în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se numai legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Totodată, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Rebai și alții contra Franței, 25 februarie 1995), pe când în recursul depus de către Casa Națională de Asigurări Sociale, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara recursul depus de către Casa Națională de Asigurări Sociale ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 193, 195, 230 și 258 alin. (3) din Codul administrativ și art. 270 din Codul de procedură civilă, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul depus de către Casa Națională de Asigurări Sociale se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Mariana Pitic

judecătorii

Iurie Bejenaru

Nicolae Craiu